

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi
İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku
Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Medeni Hukuk
Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Karşılaştırmalı Hukuk
Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Avrupa Birliği Hukuku
Anabilim Dalı

KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI HUKUKU

İÇİNDEKİLER

ÜÇÜNCÜ BASIYA ÖNSÖZ.....	VII
İKİNCİ BASIYA ÖNSÖZ	IX
ÖNSÖZ	XI
KISALTMALAR CETVELİ	XXIII

BİRİNCİ BÖLÜM VERİ KORUMA HUKUKUNA GİRİŞ VE İLGİLİ YASAL ÇERÇEVE

I. DÜNYADA KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI.....	1
A. Ulusal Düzenlemeler	2
B. Uluslararası Düzenlemeler.....	4
II. TÜRKİYE’DE KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI.....	7

İKİNCİ BÖLÜM 6698 SAYILI KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KANUNU’NUN UYGULAMA ALANI

I. KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KANUNU’NUN KİŞİ BAKIMINDAN UYGULAMA ALANI	11
II. KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KANUNU’NUN KONU BAKIMINDAN UYGULAMA ALANI	14
A. Korumanın Konusu: Kişisel Veriler.....	14
B. Özel Nitelikli Kişisel Veriler	15
III. KANUN HÜKÜMLERİNİN TAMAMEN YAHUT KISMEN KAPSAMI DIŞINDAKİ HÂLLER: KVKK M. 28	16

A.	KVKK m. 28/1 Gereği Kanun Hükümlerinin Tamamen Dışında Kalan Hâller	18
1.	Kişisel verilerin tamamen kendisiyle veya aynı konutta yaşayan aile fertleriyle ilgili faaliyetler kapsamında işlenmesi	18
2.	Kişisel verilerin resmi istatistik ile anonim hâle getirilmek suretiyle araştırma, planlama ve istatistik gibi amaçlarla işlenmesi.....	21
3.	Kişisel verilerin sanat, tarih, edebiyat veya bilimsel amaçlarla ya da ifade özgürlüğü kapsamında işlenmesi	24
4.	Kişisel verilerin önleyici, koruyucu ve istihbarî faaliyetler kapsamında işlenmesi	29
5.	Kişisel verilerin soruşturma, kovuşturma, yargılama veya infaz işlemlerine ilişkin olarak yargı makamları veya infaz mercileri tarafından işlenmesi	34
B.	KVKK m. 28/2 Gereği Kanun Hükümlerinin Kısmen Uygulanmadığı Hâller	38
IV.	KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KANUNU'NUN ZAMAN BAKIMINDAN UYGULAMA ALANI	42
V.	VERİ KORUMA HUKUKUNDA YER BAKIMINDAN UYGULAMA ALANI ESASLARI	45
A.	6698 Sayılı Kanun Bakımından Yer Bakımından Uygulama Alanı Kavramı.....	45
B.	Kurul Kararlarında Yer Bakımından Uygulama	49

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

6698 SAYILI KANUN KAPSAMINDA VERİ KORUMA HUKUKUNUN TEMEL KAVRAMLARI

I.	KİŞİSEL VERİ.....	53
A.	Her türlü bilgi.....	53
B.	Bir kişi ile ilgili olma.....	54
C.	Belirli veya belirlenebilir olma	56

II. ÖZEL NİTELİKLİ KİŞİSEL VERİ	62
III. KİŞİSEL VERİLERİN İŞLENMESİ	70
IV. VERİ SORUMLUSU-VERİ İŞLEYEN	74
A. Veri Sorumlusu.....	74
B. Ortak Veri Sorumlusu.....	81
1. Kavram.....	81
2. Ortak Veri Sorumlusunun Belirlenmesine Yönelik Tereddütler	82
3. Türk Hukukunda “Ortak Veri Sorumlusu” Kavramı	87
C. Veri İşleyen.....	89
D. Veri Sorumlusu ile Veri İşleyenin “Müteselsil” Sorumluluğu	94

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

VERİ KORUMA HUKUKUNDA GENEL İLKELER

I. HUKUKA VE DÜRÜSTLÜK KURALINA UYGUN OLMA İLKESİ	100
A. Hukuka Uygun Olma İlkesi.....	100
B. Dürüstlük Kuralına Uygun Olma İlkesi.....	104
II. DOĞRU VE GEREKTİĞİNDE GÜNCEL OLMA İLKESİ	110
III. AMAÇLA UYUMLU VERİ İŞLEME İLKESİ	120
A. Belirli, Meşru, Açık Amaç	121
1. Belirli Amaç	122
2. Meşru Amaç.....	127
3. Açık Amaç	129
B. Tüzük uyarınca Uygun Amaç Testi.....	130
C. KVKK m. 4/2/c uyarınca “Amaca Uygun İşleme Testi”	132
D. Sonraki İşleme Amacının Bir Hukuka Uygunluk Sebebine Dayanmasının Gerekip Gerekmediği	137
IV. VERİ MİNİMİZASYONU İLKESİ	140
V. SAKLAMA SÜRESİNİN SINIRLANDIRILMASI İLKESİ	157

VI. HESAP VERİLEBİLİRLİK, BÜTÜNLÜK VE GİZLİLİK İLKELERİ.....	158
--	-----

BEŞİNCİ BÖLÜM

KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KANUNU UYARINCA HUKUKA UYGUNLUK SEBEPLERİ

I. GENEL OLARAK.....	161
II. GENEL HUKUKA UYGUNLUK SEBEPLERİ	162
A. İlgilinin Açık Rızası	162
1. Rızanın Hukuki Niteliği	163
2. Rızanın Veriliş Şekli.....	164
3. Rıza için Gerekli Ehliyet.....	169
4. Rızanın Unsurları.....	172
a. Bilgilendirmeye Dayanma	172
b. Belirli Bir Konuya İlişkin Olma	177
c. Özgür İradeyle Açıklanma	183
B. Kanunlarda Açıkça Öngörülmüş Olma	193
C. Fiili İmkânsızlık Nedeniyle Rızasını Açıklayamayacak Durumda Bulunan veya Rızasına Hukuki Geçerlilik Tanınmayan Kişinin Kendisinin ya da Bir Başkasının Hayatı veya Beden Bütünlüğünün Korunması için Zorunlu Olması	198
D. Bir Sözleşmenin Kurulması veya İfasıyla Doğrudan Doğruya İlişkili Olması Kaydıyla, Sözleşmenin Taraflarına Ait Kişisel Verilerin İşlenmesinin Gerekli Olması	199
E. Veri Sorumlusunun Hukuki Yükümlülüğünü Yerine Getirebilmesi için Zorunlu Olması.....	202
F. Verinin İlgili Kişinin Kendisi Tarafından Alenileştirilmiş Olması.....	207
G. Bir Hakkın Tesis, Kullanılması veya Korunması için Veri İşlemenin Zorunlu Olması	211

H.	İlgili Kişinin Temel Hak ve Özgürlüklerine Zarar Vermemek Kaydıyla Veri Sorumlusunun Meşru Menfaatleri için Veri İşlenmesinin Zorunlu Olması.....	215
III.	ÖZEL NİTELİKLİ VERİLERİN İŞLENMESİNDE HUKUKA UYGUNLUK SEBEPLERİ	226
A.	Kanun'da Yapılan Değişikliklerin Kapsamı	227
B.	İlgili Kişinin Açık Rızası	228
C.	Kanunlarda Açıkça Öngörülme.....	230
D.	Fiili İmkânsızlık Nedeniyle Rızasını Açıklayamayacak Durumda Bulunan veya Rızasına Hukuki Geçerlilik Tanınmayan Kişinin Kendisinin ya da Bir Başkasının Hayatı veya Beden Bütünlüğünün Korunması için Zorunlu Olması	234
E.	Verinin İlgili Kişinin Kendisi Tarafından Alenileştirilmiş Olması.....	235
F.	Bir Hakkın Tesisi, Kullanılması veya Korunması İçin Zorunlu Olması	236
G.	Sır Saklama Yükümlülüğü Altında Bulunan Kişiler veya Yetkili Kurum ve Kuruluşlarca, Kamu Sağlığının Korunması, Koruyucu Hekimlik, Tıbbi Teşhis, Tedavi ve Bakım Hizmetlerinin Yürütülmesi ile Sağlık Hizmetlerinin Planlanması.....	237
H.	İstihdam, İş Sağlığı ve Güvenliği, Sosyal Güvenlik, Sosyal Hizmetler ve Sosyal Yardım Alanlarındaki Hukuki Yükümlülüklerin Yerine Getirilmesi için Zorunlu Olması.....	240
I.	Siyasi, Felsefi, Dini veya Sendikal Amaçlarla Kurulan Vakıf, Dernek ve Diğer Kâr Amacı Gütmeyen Kuruluş ya da Oluşumların, Tâbi Oldukları Mevzuata ve Amaçlarına Uygun Olmak, Faaliyet Alanlarıyla Sınırlı Olmak ve Üçüncü Kişilere Açıklanmamak Kaydıyla; Mevcut veya Eski Üyelerine Ve Mensuplarına veyahut Bu Kuruluş ve Oluşumlarla Düzenli Olarak Temasta Olan Kişilere Yönelik Olması.....	249

ALTINCI BÖLÜM
VERİ SORUMLUSUNUN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

I.	AYDINLATMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ.....	252
A.	Aydınlatma Yükümlülüğünün Amacı	253
B.	Aydınlatma Yükümlülüğü Kapsamında Uyulması Gereken Usul ve Esaslar.....	254
1.	Şekli Unsur.....	255
2.	Maddi Unsur.....	259
a.	Veri Sorumlusunun ve Varsa Temsilcisinin Kimliği.....	260
b.	Kişisel Verilerin Hangi Amaçla İşlenebileceği	261
c.	Kişisel Verilerin Kimlere ve Hangi Amaçla Aktarılabileceği	263
d.	Kişisel Veri Toplamanın Yöntemi ve Hukuki Sebebi...	266
e.	İlgili Kişinin KVKK m. 11’de Sayılan Diğer Hakları....	268
3.	Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilme Zamanı...	268
C.	Aydınlatma Yükümlülüğü ve Açık Rıza İlişkisi.....	272
D.	Aydınlatma Yükümlülüğünün İstisnaları	278
II.	VERİ SORUMLULARININ SİCİLE KAYIT YÜKÜMLÜLÜĞÜ	280
A.	Sicilin Tutulması.....	280
1.	Sicile İlişkin Genel Bilgiler	280
2.	Aleniyet.....	281
3.	Sicile Kaydın Etkisi.....	282
4.	Sicile Kaydın Amacı	283
B.	Sicile Kayıt.....	287
1.	Sicile Kayıt Yükümlülüğünün Başlangıcı.....	287
2.	Sicile Kayıt Yükümlülüğü için Öngörülen Son Tarih.....	293
3.	Kayıt Sürecinde İzlenecek Usul ve Esaslar	295
a.	Kayıt Başvurusu	295
b.	Kayıt Yükümlülüğü Kapsamında İletilecek Bilgiler.....	298
i.	Veri Kategorisi.....	299

ii. Kişisel Veri İşleme Amaçları	299
iii. Aktarılan Alıcı Grubu ve Yurt dışına Aktarılan Veri Kategorileri	299
iv. Veri Konusu Kişi Grubu	300
v. Kişisel Verilerin İşlendikleri Amaçlar için Gerekli Olan Azami Süre	301
vi. Veri Güvenliğine İlişkin Alınan Tedbirler	303
C. Sicile Kayıt Yükümlülüğü Bulunan Veri Sorumluları için Getirilen Yükümlülükler	304
1. Kişisel Veri İşleme Envanteri	304
a. Maddi içerik bakımından	304
b. Şekli boyutu bakımından	306
2. Kişisel Veri Saklama ve İmha Politikası	309
D. Sicile Kayıt Yükümlülüğünün İstisnaları	310
E. Sicile Kayıt Yükümlülüğünün Yerine Getirilmemesinin Yaptırımı	312
III. UYGUN GÜVENLİK DÜZEYİNİ SAĞLAMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ	313
A. Veri Güvenliğine İlişkin Teknik Tedbirler	315
B. Veri Güvenliğine İlişkin İdari Tedbirler	317
C. Kurul Kararlarında Teknik ve İdari Tedbirlere Örnekler	319
IV. VERİ İHLAL BİLDİRİM YÜKÜMLÜLÜĞÜ (“DATA BREACH NOTIFICATION”)	335
A. Kurula Bildirim Süresi	335
B. İlgili Kişilere Bildirim	339
C. Kurul Kararlarında Veri İhlal Bildirimi	339
V. İLGİLİ KİŞİLER TARAFINDAN YAPILAN BAŞVURULARIN CEVAPLANMASI YÜKÜMLÜLÜĞÜ	341
A. Uygulanacak Usul ve Esaslar	342
1. Başvuruların Cevaplanması: Yöntem ve Süre	342
2. Başvuruya Cevabın Maddi İçeriği	346
B. İlgili Kişi Taleplerinin Yerine Getirilmesi ve Sınırları	346

1. İlgili Kişiyi Teyit Etme.....	346
2. İlgili Kişinin Taleplerinin Yerindeliğini Değerlendirme	348
3. İlgili Kişinin Taleplerini Yerine Getirirken Üçüncü Kişilerin Haklarının Korunması	351
4. Veri Güvenliğinin Sağlanması	353
VI. KURUL KARARLARININ YERİNE GETİRİLMESİ YÜKÜMLÜLÜĞÜ.....	354
VII. YAPTIRIMLAR.....	356
A. Kurul'un İnceleme ve Yaptırım Uygulama Yetkisi	357
1. Kurul İncelemesi.....	357
2. İdari Para Cezaları.....	359
B. Kurul Kararlarına İtiraz	362
VIII. TÜZÜĞE MAHSUS DÜZENLEMELER: VERİ KORUMA GÖREVLİSİ (DATA PROTECTION OFFICER – DPO) VE VERİ KORUMA ETKİ DEĞERLENDİRMESİ (DATA PROTECTION IMPACT ASSESSMENT)	364
A. Veri Koruma Görevlisi.....	364
1. Veri Koruma Görevlisinin Atanması	365
2. Veri Koruma Görevlisinin Nitelikleri	365
3. Veri Koruma Görevlisinin Görevleri	366
B. Veri Koruma Etki Değerlendirmesi	367
1. Veri Koruma Etki Değerlendirmesinin Gerekli Olduğu Durumlar	370
2. Değerlendirmeye İlişkin Öngörülen Süreç	373

YEDİNCİ BÖLÜM

İLGİLİ KİŞİ HAKLARI

I. KİŞİSEL VERİLERİNİN İŞLENİP İŞLENMEDİĞİNİ ÖĞRENME VE İŞLENMİŞSE BUNA İLİŞKİN BİLGİ TALEP ETME HAKKI	377
---	------------

II. KİŞİSEL VERİLERİNİN İŞLENME AMACINI VE BUNLARIN AMACINA UYGUN KULLANILIP KULLANILMADIĞINI ÖĞRENME HAKKI.....	382
III. YURT İÇİNDE VEYA YURT DIŞINDA KİŞİSEL VERİLERİN AKTARILDIĞI ÜÇÜNCÜ KİŞİLERİ BİLME HAKKI.....	383
IV. KİŞİSEL VERİLERİN EKSİK VEYA YANLIŞ İŞLENMİŞ OLMASI HÂLİNDE BUNLARIN DÜZELTİLMESİNİ İSTEME HAKKI.....	385
V. KİŞİSEL VERİLERİN SİLİNMESİNİ VEYA YOK EDİLMESİNİ İSTEME HAKKI.....	388
VI. KİŞİSEL VERİLERİN DÜZELTİLMESİ, SİLİNMESİ VEYA YOK EDİLMESİNE İLİŞKİN İŞLEMLERİN KİŞİSEL VERİLERİN AKTARILDIĞI ÜÇÜNCÜ KİŞİLERE BİLDİRİLMESİNİ İSTEME HAKKI	398
VII. İŞLENEN VERİLERİN MÜNHASIRAN OTOMATİK SİSTEMLER VASITASIYLA ANALİZ EDİLMESİ SURETİYLE KİŞİNİN KENDİSİ ALEYHİNE BİR SONUCUN ORTAYA ÇIKMASINA İTİRAZ ETME HAKKI	399
VIII. KİŞİSEL VERİLERİN KANUNA AYKIRI OLARAK İŞLENMESİ SEBEBİYLE ZARARA UĞRAMASI HÂLİNDE ZARARIN GİDERİLMESİNİ TALEP ETME HAKKI	402

SEKİZİNCİ BÖLÜM

KİŞİSEL VERİLERİN ÜÇÜNCÜ KİŞİLERE AKTARILMASI

I. KİŞİSEL VERİLERİN YURT İÇİNDE ÜÇÜNCÜ KİŞİLERE AKTARILMASI.....	405
II. KİŞİSEL VERİLERİN YURTDIŞINA AKTARILMASI.....	410
A. Uluslararası Veri Dolaşımı	410
B. Kişisel Verilerin Koruması Kanunu Uyarınca Kişisel Verilerin Yurtdışına Aktarımı	413

1. Değişiklik Öncesi KVKK m. 9 Döneminde Kişisel Verilerin Yurtdışına Aktarılması	414
a. İlgili Kişinin Açık Rızasının Bulunması.....	414
b. İlgili Kişinin Açık Rızası Haricindeki Veri İşleme Şartlarının Bulunması	415
i. Yeterli Koruma Kararı.....	415
ii. Yeterli Korumanın Yazılı Olarak Taahhüt Edilmesi ve Kurulun İzni.....	416
2. 7499 sayılı Kanun ile Getirilen Değişiklikler – Yurtdışına Kişisel Verilerin Aktarımında Yeni Dönem	417
a. Yeterlilik Kararı Bulunması.....	420
b. Uygun güvenceye dayalı aktarımlar	421
i. Uluslararası sözleşme niteliğinde olmayan anlaşmayla uygun güvencenin sağlanması.....	423
ii. Bağlayıcı şirket kurallarıyla uygun güvencenin sağlanması	424
iii. Standart sözleşmeyle uygun güvencenin sağlanması	425
iv. Taahhütnameyle uygun güvencenin sağlanması ...	427
c. İstisnai aktarım hâlleri.....	427
d. Usulüne uygun yürürlüğe konulmuş uluslararası sözleşmeler ya da kanunlarda yer alan özel düzenlemeler bulunması	429
C. AB Hukukunda Birlik Dışına Kişisel Verilerin Aktarımı için Öngörülen Yöntemler	430
1. GDPR Uyarınca Kişisel Verilerin Birlik Dışına Aktarılması.....	431
2. Yeterlilik Kararına Dayalı Aktarımlar.....	432
3. Uygun Güvencelere Dayalı Aktarımlar	432
4. İstisnalar	433
KAYNAKÇA.....	435